

MESLEKİ EĞİTİMDE ÖĞRENCİ MEMNUNİYETİ VE ETKİLİ ÖĞRETİM

Akif TOK*
Serpil SONTAY**

Özet

Etkili bir öğretimde; öğrenme – öğretme yöntem ve teknikleri, ders araç ve gereçleri, sınıf atmosferi önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmada sınıf içi ve atölye etkinliklerine bağlı olarak mesleki eğitimde etkili bir öğretim yapabilmeye ilişkin temel işlevler tartışılmıştır. Ayrıca çalışmada öğrencilerin olumlu davranış kazanmalarına yönelik etkinliklere de yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Mesleki eğitim, eğitim, öğretim, etkili öğretim

1. Giriş

Ortaöğretim 15-18 yaş grubunu kapsayan, öğrencilere bir meslek kazandırma-yı ve onları yükseköğretim kurumlarına hazırlamayı amaçlayan eğitim devresidir. Ortaöğretim okulları, ilköğretime dayalı, en az 3 yıllık öğretim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarıdır. Gerek süre açısından gerekse programlar açısından farklılık gösteren bu kurumlarda, öğrenciler, milli eğitimin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak, asgari ortak bir genel kültür ile birlikte, ilgi ve yeteneklerine göre “yüksek öğretime”, “hem mesleğe, hem de yüksek öğretime” veya “hayata ve iş alanlarına” hazırlanırlar (Yeşilyaprak, 2002, 45).

Bir ülkenin sahip olduğu kaynakların en değerlisi insandır. Bu kaynağın işlenip değerlendirilmesi, o ülkenin kalkınma hızına ve uygarlığa olan katkısını arttırmaktadır. İnsanın işlenip değerlendirilmesi ise, eğitim aracı ile gerçekleşmektedir. Eğitim; insana, hem çevresindeki değişmelere uyum sağlayacak, hem de çevresinde istenilen değişimleri yaratabilecek nitelikte yeni davranışlar kazandırma süreci diye tanımlanabilir (Başaran, 1983, 10-21-22’den aktaran; Aslan, 1993, 2). Çağdaş anlayışa göre eğitimin genel amacı; bedence, ruhça sağlıklı, topluma etkin şekilde uyabilen insanlar yetiştirmektir. Çağdaş eğitimin işlevi; öğrencilerin bedensel, psikolojik ve toplumsal yönlerden bir bütün olarak devamlı bir şekilde gelişmelerine, topluma aktif uyum yapabilecek mutlu ve üretken kişiler olarak yetişmelerine ortam sağlayarak yardım etmektir (Yeşilyaprak, 2002, 2). Öğretim, öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür (Varış, 1978, 15-16’dan aktaran; Büyükkaragöz, 1997, 31). Eğitim ortamı, eğitim etkinliklerinin meydana geldiği, öğrencinin bilgiyle etkileşimde bulunduğu çevredir (Alkan, 1997, 25). Mesleki Eğitim, ferde iş hayatında geçerliliği olan bir meslek için gerekli bilgi, beceri ve iş alışkanlıkları kazandırma ve ferdin yeteneklerini, işi bir araç olarak kullanarak çeşitli yönleri ile geliştirme sürecidir (MEB, 1990, 9’dan aktaran; Tok, 2001, 1). Eğitimde amaç bireyin önce “kendisi için” yararlı ve gerekli donanımları kazanmasını sağlamaktır. Eğitim bunu gerçekleştirmek için şu alt amaçlara ulaşmaya çalışır:

* Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi, Motor Öğretmeni Suluova/Amasya

** Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi, Rehberlik Öğretmeni Suluova/Amasya

◆ Akif Tok / Serpil Sontay

- a. Bireyi bir meslek sahibi yapmak,
- b. Toplumsal uyumunu sağlamak,
- c. Kendisini geliştirme olanakları vermek,
- d. Toplumun düzenini ve sürekliliğini sağlayacak iyi bir insan, iyi bir vatandaş olarak yetişmesine çalışmak,
- e. Toplumun ekonomik yaşamı için nitelikli insan gücünü sağlamak,
- f. Bireye iş yaşamında esnek, gelişmeye açık, yaratıcı ve verimli olabilecek davranışlar kazandırmak (Yeşilyaprak, 2002, 2).

İçinde bulunduğumuz uygarlığı yaratmamız, daha önceki insanlardan daha zeki veya daha yetenekli olduğumuzdan değil, daha çok şey öğrenmiş olduğumuzdandır. İnsanın öğrenme yeteneği onun yaşayış tarzının sürekli değişmesine olanak verir. Uygar toplumlar eğitim sistemlerini önemli bir ulusal sorun olarak algılar ve sürekli daha iyi öğretim yöntemleri geliştirmeye çabalarlar (Cüceloğlu, 1998, 139).

Öğretmenin öğrettiği konuyu niçin öğrettiğini bilmesi, öğrencilerin niçin öğrendiklerini anlamış olmaları da öğretimi etkilemektedir. Bunun yanında, öğretmenin metot ve teknikler hakkında yeterli bilgiye sahip olması ve bunları uygulamadaki becerisi ile planlı çalışması da öğretimin yönünü etkileyerek, işlenen konunun daha kolay öğrenilmesini sağlamaktadır. Öte yandan, eğitimin gerçekleştirilebilmesi için bir de mekan gerekmektedir. Eğitim etkinlikleri genel olarak okul adı verilen bir binada bulunan derslik, laboratuvar, atölye vb. yerlerde gerçekleşmektedir. Özellikle derslik önemli bir öğretim yeridir. Dersliğin temizlik, ısı, ışık, havalandırma, gürültü, renk vb. bakımlardan uygun olması öğretimde etkili olmaktadır. Aynı şekilde laboratuvar, atölye, kitaplık gibi diğer öğretim yerlerinin de eğitimin amaçlarını verimli olarak gerçekleştirmeye uygun biçimde donatılması, düzenlenmesi ve kullanılması da öğretimin niteliğini etkilemektedir (Büyükkaragöz vd., 1997, 38-39). Öğrenciler erinlik ve ergenlik dönemi dediğimiz, yaklaşık olarak 11-19 yaşları arasında çok önemli gelişim sorunları ile karşı karşıyadır. Yetişkinliğe hazırlanma dönemi de sayılan bu yıllarda toplumun kendisinden beklentileri de artmaktadır. Kimliğini bulma, kendini ve çevresindeki insanları tanıma, anlama ve topluma iyi bir uyum sağlama çabasında olan gence, bedensel ve duygusal gelişimin ilkeleri, toplumda geçerli olan görüş kuralları, insanlarla daha etkili ilişkiler kurabilme yolları vb. konularda bilgi vermek ve bu konular üzerinde düşündürmek yoluyla yardımcı olunursa ileride ortaya çıkabilecek bazı uyum sorunlarının vaktiyle önüne geçilmiş olur (Kuzgun, 2000, 102-103). Çok hızlı bir değişme ve gelişme süreci içerisinde bulunan dünyamızda; bilim ve teknolojiye baş döndürücü ilerlemeler, bütün ülkeleri kaçınılmaz bir yarışın içine sokmuştur. Her gün yeni buluşlar olmakta, teknolojiye de yeni yeni gelişmeler ortaya çıkmaktadır. İşe alınan bir kimse genellikle, o günün ihtiyaçlarına göre seçilmektedir. Bu sebeple, başlangıçta ne derecede maharetli elemanlar seçilirse seçilsin, bir süre sonra, kişinin iş görme gücü ve işine uyumu azalır, sonuç olarak da verim düşer. Buna engel olmak için, kişinin işletmelerde sürekli eğitime ihtiyacı vardır (Binbaşoğlu, 1992, 50).

İş piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünün ekonomiye kazandırılması ve iş gücünün daha verimli hale getirilmesi bireylerin eğitim sürecinden geçirilmelerini zorunlu hale getirmiştir. Eğitim, bir yandan bireyin kendine ve topluma yararlı bir insan olarak yetişmesini amaçlayan eğitim kurumlarını oluştururken, diğer yandan bireyi toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmelere katkıda bulunacak nitelikte geliştirecek kurumları bir bütünlük içinde planlamak durumundadır (Alkan, 1991, 29).

Ülkemiz son yıllarda bir sanayileşme dönemine girmiştir. Temel amacı, bir ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik ve teknik ihtiyaçlarına cevap verecek insan gücünü yetiştirmek olan eğitim sistemimizi bu hızlı gelişme ve kalkınmayı sağlayabilecek bir şekilde yeniden düzenlemek, özellikle sanayinin ihtiyacı olan nitelikli insan gücünü yetiştirmek üzere mesleki eğitimi geliştirmek zorundayız.

2. Araştırmanın Amacı

Gelişen teknolojilerin tüm sektörlerde yaygınlaştırılması, yeni üretim teknikleri ve buna bağlı olarak yeni ürünler ve sanayi dallarının oluşması, bu alanlarda yetişen kişilerin teknik bilgi düzeylerini sürekli bir şekilde arttırmalarını ve güncellemelerini zorunlu kılmaktadır. Bu bakımdan mesleki eğitim veren kurumların bir sistem içerisinde geliştirilmesi gerekmektedir. Bu gelişmenin sağlanmasında doğal olarak eğitimcilere ve öğrencilere önemli sorumluluklar düşmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı; mesleki eğitim veren okullarımızda eğitimde öğrenci memnuniyetini artırarak ve öğrenci ile öğretmen iletişimini daha da pekiştirerek, öğretimde etkinliği arttırmaktır..

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar; öğrencilerin öğretmenleri ile iletişimi, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin verimliliği, okulun sosyal ve kültürel etkinliklerindeki öğrenci memnuniyetinin yeterliliği gibi konularda öğrencilerin görüş ve düşüncelerini içermektedir. Çalışmada elde edilen bulgular eğitime önemli katkılar sağlayacaktır.

3. Araştırmanın Kapsamı

Araştırma, okulumuzda bulunan Elektrik, Motor, Tesviye, Metal İşleri, Mobilya ve Dekorasyon bölümlerini kapsamaktadır. Her bölümden 20 denek tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiştir. Araştırmaya katılan denekler kendilerine verilen anketlere istekle cevap vermişlerdir.

4. Verilerin Analizi

Öğrenci memnuniyeti anketlerinden toplanan veriler Excel Programında bilgisayar ortamına geçirildikten sonra veriler tablolar halinde düzenlenmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeğe uygun olarak elde edilen görüşlerin aritmetik ortalamaları değerlendirilirken, şu aralıklar göz önünde bulundurulmuştur.

Verilen Ağırlık	Seçenekler	Değerlendirme Aralığı
1	Çok Zayıf	1.00 – 1.80
2	Zayıf	1.81 – 2.60
3	Orta	2.61 – 3.40
4	Güçlü	3.41 – 4.20
5	Çok Güçlü	4.21 – 5.00

5. Bulgular

Mesleki eğitim, öğrencilerin ilk yıl atölyelere girmesiyle başlar. Farklı bir ortama giren öğrenci biraz meraklı ve biraz da ürkektir. Bunda sınıf içerisindeki yeni arkadaş ortamı oldukça etkilidir. Bu aşamada atölye öğretmeni yeni gelen öğrencileri etrafına toplayarak mesleği, okulu ve atölyeleri tanıtıcı açıklamalarda bulunmalıdır. Böylece öğrencilerin merak ettikleri sorular kendiliğinden cevaplanır. Yapılan açıklamalarla öğrencilerin kendine güveni iyice pekiştirilir.

◆ Akif Tok / Serpil Sontay

Bu bölümde öğrencilere uygulanan anket çalışması sonuçlarından elde edilen bulgular yer almaktadır. Araştırma kapsamında öğrencilere 100 adet anket uygulanmış ve hepsi değerlendirmeye alınmıştır.

Çizelge 1. “Öğretmenlerimle İhtiyaç Duyduğumda Rahatlıkla Görüşebilirim” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,85	20	3,25	20	2,50	20	2,70	20	3,80	100	3,02

Çizelge 1’de görüldüğü gibi en olumlu görüşü Mobilya ve Dekorasyon Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 2. “Okul Kütüphanesinden Yeterli Düzeyde Yararlanabiliyorum” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	3,55	20	2,90	20	2,40	20	2,40	20	3,30	100	2,91

Çizelge 2’de görüldüğü gibi en olumlu görüşü Motor Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 3. “Okulun Laboratuvarından (Bilgisayar, Fizik, Kimya) Yeterince Yararlanabiliyorum” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	1,85	20	2,80	20	2,55	20	1,90	20	1,60	100	2,14

Çizelge 3’te görüldüğü gibi en olumlu görüşü Tesviye Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 4. “Okulun Atölye İmkanlarından Yeterince Yararlanabiliyorum” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	4,45	20	4,35	20	3,50	20	3,30	20	4,15	100	3,95

Çizelge 5. “Okulda Edindiğim Bilgilerin Günlük Hayatta Ve/Veya Daha Sonraki Öğrenim Hayatımda İşime Yarayacağını Düşünüyorum” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	4,15	20	3,95	20	3,20	20	3,60	20	4,40	100	3,86

Çizelge 5’te görüldüğü gibi en olumlu görüşü Mobilya ve Dekorasyon Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 6. “Anlamadığım Konuyu Öğretmenlerime Rahatlıkla Sorabiliyorum” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,90	20	3,40	20	3,05	20	3,50	20	3,75	100	3,32

Çizelge 6’da görüldüğü gibi en olumlu görüşü Mobilya ve Dekorasyon Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 7. “Sınıfta Görüş Ve Önerilerimi Rahatlıkla Dile Getirebiliyorum” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	3,15	20	3,45	20	2,80	20	3,20	20	3,50	100	3,21

Çizelge 7’de görüldüğü gibi en olumlu görüşü Mobilya ve Dekorasyon Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 8. “Hata Yapmaktan Korkmuyorum” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,80	20	2,90	20	2,70	20	3,10	20	3,05	100	2,90

Çizelge 8’de görüldüğü gibi en olumlu görüşü Metal İşleri Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 9. “Sınıfta Ve Laboratuarda Yeterli Araç Gereçler Bulunmaktadır” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	3,65	20	3,85	20	3,60	20	3,30	20	3,60	100	3,60

Çizelge 9 araç, gereç bakımından Tesviye Bölümünün olanaklarının daha iyi olduğunu göstermektedir.

Çizelge 10. “Ders Araları Zaman Açısından Yeterlidir” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,65	20	2,90	20	2,05	20	2,20	20	2,35	100	2,42

Çizelge 10’da görüldüğü gibi en olumlu görüşü Tesviye Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 11. “Okulun Binası Ve Diğer Fiziki Mekanlar Yeterlidir” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,50	20	3,25	20	2,15	20	2,50	20	2,95	100	2,66

Çizelge 11’de görüldüğü gibi en olumlu görüşü Tesviye Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 12. “Okulumuzun Isıtma Sistemi Yeterlidir” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,10	20	2,95	20	2,15	20	2,60	20	3,10	100	2,58

Çizelge 12’de görüldüğü gibi en olumlu görüşü Mobilya ve Dekorasyon Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 13. “Okulun İçi Ve Dışı Temizdir” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,55	20	3,60	20	2,25	20	2,80	20	2,80	100	2,80

Çizelge 13’te görüldüğü gibi en olumlu görüşü Tesviye Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 14. “Okulumuzda Yeterli Miktarda Sosyal Ve Kültürel Faaliyetler Düzenlenmektedir” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,85	20	2,85	20	2,66	20	2,60	20	2,75	100	2,72

Çizelge 14’de görüldüğü gibi en olumlu görüşü Motor Bölümü ve Tesviye Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 15. “Okulda Millî Ve Manevî Değerler Kazandırılmaktadır” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	4,15	20	4,30	20	3,55	20	3,90	20	4,15	100	4,01

Çizelge 15’te görüldüğü gibi en olumlu görüşü Tesviye Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 16. “Okulda Temel Ahlaki Değerler (Doğruluk, Dürüstlük, Yardımseverlik vb.) Kazandırılmaktadır” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	3,50	20	4,05	20	2,95	20	4,20	20	3,70	100	3,68

Çizelge 16’da görüldüğü gibi en olumlu görüşü Metal İşleri Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 17. “Okulda Öğrencilerle İlgili Alınan Kararlarda Öğrencilerinde Görüşü Alınır” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,35	20	3,05	20	2,40	20	2,60	20	2,80	100	2,63

Çizelge 17’de görüldüğü gibi en olumlu görüşü Tesviye Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 18. “Öğrenci Başarılarının Değerlendirilmesi Yapılırken Objektif Davranılır ” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,95	20	3,25	20	2,70	20	3,10	20	3,25	100	3,04

Çizelge 18’de görüldüğü gibi en olumlu görüşü Tesviye ile Mobilya ve Dekorasyon Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 19. “Düzenlenen Sosyal, Kültürel ve Sportif Faaliyetleri Beğeniyorum” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,90	20	3,40	20	2,85	20	3,10	20	3,45	100	3,14

Çizelge 19’da görüldüğü gibi en olumlu görüşü Mobilya ve Dekorasyon Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

Çizelge 20. “Eğitici Kol Çalışmalarının Faydalı Olduğunu Düşünüyorum” Değişkenine İlişkin Bulgular

Motor		Tesviye		Elektrik		Metal İşleri		Mobilya Ve Dek.		Genel	
N	X	N	X	N	X	N	X	N	X	N	X
20	2,80	20	3,30	20	2,65	20	2,90	20	3,20	100	2,96

Çizelge 20’de görüldüğü gibi en olumlu görüşü Tesviye Bölümü öğrencileri vermişlerdir.

6. Sonuçlar

Mesleki teknik eğitimde etkili öğretimin daha üst düzeyde gerçekleşebilmesi için öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimin çok daha iyi olması gerekir. Öğrenciye neyi, nasıl, ne şekilde, nerede, niçin, neden kullandığı veya kullanması gerektiği ayrıntılı bir şekilde anlatılmalıdır. Öğrenci hata yapmaktan korkmamalı, çekingen tavır sergilememelidir.

Öğretmenler, öğrencilerle sevgiye, saygıya, hoşgörüye dayalı çok iyi diyalog kurmalıdır. Bu diyalogun kurulabilmesi; öğretmenlerin, öğrencileri sabırla dinlemelerinden geçer. Çünkü ergenlik çağındaki öğrencilerin problemleri çok farklıdır. Öğretmenler, öğrencilere güven vererek, onların kendilerine açılmalarını sağlamalıdır.

Öğrencilerin derse katılımı arttırılmalı, derslerin işlenişinde farklı ve doğru yöntemler kullanılmalıdır. Öğretmen sunu yaparken etkili olabilmek için konunun içeriğini planlayıp düzenleyerek bir bütün halinde öğrencilere sunmalıdır.

Mesleki teknik eğitimde öğretim, öğrencilerin atölye ortamına girmesiyle başlar. Öğrencinin farklı bir ortama gelmesi nedeniyle bir takım sorunlarla karşılaşabilecektir. Öğrencilere meslek eğitimi alacakları atölyenin gezdirilmesi ve tanıtılması ile öğrencide okuluna karşı aidiyetlik hissi oluşturulması, öğrencinin karşılaşabileceği sorunları gidermede olumlu katkıları olacaktır. Ayrıca okuldaki sosyal ve kültürel faaliyetler öğretimi olumlu yönde etkilemektedir. Yapılan sportif turnuvalar ve diğer sosyal faaliyetler öğrencilerin başarısını arttıracaktır. Okulun ısıtma sistemi, çevre düzeni, temizliği gibi unsurların öğrenci motivasyonu açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Etkili bir öğretimde öğrencilerin sınıf içerisinde ve atölyelerde daha aktif olmalarının sağlanması, atölyelerdeki eğitim – öğretim materyallerinin gelişen teknolojiye göre sürekli yenilenmesi başarıyı daha da yükseltecektir. Öğrencilerin boş zamanlarını faydalı şekilde değerlendirmeleri öğretimin başarısını etkilemektedir. Kütüphanelerden ve özellikle internet ortamından yararlanma olanağı, öğretimde öğrenci başarısının artmasını sağlar. Gelecekte ne yapacağım korkusunun yenilebilmesi için öğrencilerin okul hayatı boyunca kendini geliştirmesi ve sürekli yenilemesi gerekmektedir. Burada en büyük görev öğretmenlerimize düşmektedir. Çünkü öğrencilerin yetişmesinde en temel unsur öğretmenlerdir.

7. Öneriler

- Öğrencilere daha ilk günden gerekli açıklamalar yapılmalı ve atölyeler öğrencilere gezdirilmelidir.
- Makineler bozulmasın diye kullanılmamak yerine, öğrencilere doğru ve uygun kullanımı anlatılmalıdır.
- Öğrenci her zaman öğretmenine ulaşabilmeli, ihtiyaç duyduğunda rahatlıkla görüşebilmeli ve öğretmeni ile her türlü konuda konuşabilmelidir.
- Öğrencilerin kütüphanelerden ve laboratuarlardan daha aktif yararlanmalarını sağlanmalıdır.
- Öğrenci sınıfta görüş ve düşüncelerini rahatlıkla dile getirebilmeli ve öğretmenlerine rahatlıkla soru sorabilmelidir. Öğrencilerin görüş ve önerileri ön plana çıkartılmalıdır.
- Atölyelerdeki araç ve gereçlerden öğrencilerin maksimum seviyede yararlanmaları sağlanmalıdır.

- Öğretmen veli ilişkisi her zaman en üst seviyede olmalıdır.
- Ortalama haftada 41 saat ders yükünün olması öğrencileri sosyal açıdan olumsuz etkilemektedir. Sosyal ve kültürel faaliyetler öğrenci başarısının artmasında önemli bir etkidir. Okullarda sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere daha fazla önem verilmelidir.
- Etkili bir eğitimde okulun fiziki yapısı önemli bir faktördür. Okul bahçesi, sınıflar ve atölyeler temiz olmalıdır.
- Okulun ısıtma sistemi yeterli düzeyde olmalıdır.
- Eğitsel kol faaliyetlerine daha fazla önem verilmeli, etkinlikler artırılmalıdır.
- Okulda öğrencilerimize eğitimin yanı sıra milli ve manevi değerlerde kazandırılmalıdır.
- Öğrencilerin derse katılımı artırılmalı, daha aktif katılımcı ders işlenmelidir.
- Öğrenci hiçbir şekilde not ile korkutulmamalıdır.
- Öğrenci değerlendirmeleri objektif olmalıdır.
- Ders işlenirken konuya uygun her türlü araç – gereç kullanılmalıdır.
- Derslerin işlenişinde farklı ve doğru yöntemler kullanılmalıdır.
- Atölyelerde öğrenilen teorik bilgilerin ardından uygulamalı eğitim mutlaka yapılmalıdır.
- Öğrenci öğretmeni ile konuşurken kendini her zaman güvende hissetmeli, çekingen davranmamalıdır. Bu gibi durumlarda öğrencinin güveni mutlaka kazanılmalıdır.

Kaynakça

- ALKAN, Cevat (1991). **Eğitim Ortamlarının Düzenlenmesi**, Ankara.
- ALKAN, Cevat (1997). **Eğitim Teknolojisi**, Ankara.
- ASLAN, Nedim (1993). **İzmir Çıraklık Eğitimi Merkezi'nde Çıraklık Eğitimi Merkezi Öğretmenleri İçin Düzenlenen Sanayi Eğitimi Kursu Özel Ders Programı**, İzmir.
- BİNBAŞIOĞLU, Cavit, Etkin (1992). **Endüstri Psikolojisi** 3. Baskı, Kadioğlu Matbaası, Ankara.
- BÜYÜKKARAGÖZ, Savaş, ÇİVİ, Cuma (1997). **Genel Öğretim Metotları**, 7.Baskı, İstanbul .
- CÜCELOĞLU, Doğan (1998). **İnsan Ve Davranışı**, 8. Basım, İstanbul.
- KUZGUN, Yıldız (2000). **Rehberlik Ve Psikolojik Danışma**, Genişletilmiş Baskı, ÖSYM Yayınları, Ankara.
- TOK, Akif (2001). **Eğitimciler Ve İşverenlere Göre Çıraklık Eğitim Sisteminin Başlıca Problemleri Ve Çözüm Önerileri**, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- YEŞİLYAPRAK, Binnur (2002). **Eğitimde Rehberlik Hizmetleri**, Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Ankara.

EFFECTIVE EDUCATION AND STUDENT'S SATISFACTION IN VOCATIONAL TRAINING

Akif TOK*

Serpil SONTAY*

Abstract

In this study the main processes which are required to achieve an effective vocational training depending on classroom and laboratory environment are discussed. In addition to these, the activities that develops positive behaviours for the students are assessed.

Key Words: Vocational training, education, instruction, effective education

* Technical High School and Vocational High School Teacher

* Technical High School and Vocational High School Teacher